

Izvorni znanstveni članak
Primljen 24. X. 2016.

MATEA DŽAJA
Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru
karadza.matea@gmail.com

MELANKOLIJA, HISTERIJA I LUDILO U SHAKESPEAREOVIM TRAGEDIJAMA *HAMLET*, *MACBETH* I *KRALJ LEAR* KROZ PSIHOANALITIČKI PRIZOR JULIJE KRISTEVE

Sažetak

Tema razlikovanja ludosti i melankolije, kao dva najistaknutija mentalna poremećaja, bila je vrlo aktualna u renesansi. Naime, zbog nedovoljnoga poznavanja i nemogućnosti razlikovanja brojnih, a često i identičnih simptoma i uzroka ovih poremećaja, ludost se često poistovjećivala s melankolijom, histerijom, vraćanjem pa čak ljutnjom i bijesom. Ova je tema vrlo brzo postala aktualna na renesansnim kazališnim pozornicama koje zbog svoje ogoljenosti i škrtih rekvizita nisu nudile mnogo prostora za prikazivanje tada poznatih simptoma. Shakespeare je, naravno, bio upoznat s tadašnjim zapažanjima, te je prikazao ludost koristeći mnoštvo simptoma, ali prije svega kroz fragmentirani i nepovezani jezik svojih likova. Za njega je, više od bilo kojega drugog simptoma, upravo ovaj prvi i najočitiji pokazatelj mentalne uzdrmanosti. Knjiga Julie Kristeve, profesorice lingvistike i psihoanalitičarke, nazvana *Black Sun (Crno Sunce)* i objavljena 1989., govori o monotonome i nepovezanome jeziku melankoličnih i depresivnih likova. Usprkos velikom vremenskom odmaku između Shakespeareovih tragedija, nastalih u razdoblju od 1600. do 1607., i ove moderne teorije o simbiozi jezika i ludosti, ovaj rad nastojao je pokazati kako je moguće primijeniti zaključke iste na jezik likova poput Ofelije, Hamleta, Lady Macbeth, kralja Leara i Edgara.

Ključne riječi: ludost, melankolija, renesansa, Shakespeare, fragmentirani i nepovezani jezik, Julia Kristeva